

BACCALAURÉAT GÉNÉRAL

ÉPREUVE D'ENSEIGNEMENT DE SPÉCIALITÉ

SESSION 2026

LANGUES, LITTÉRATURES ET CULTURES ÉTRANGÈRES ET RÉGIONALES

CATALAN

ÉPREUVE DU MERCREDI 17 JUIN 2026

Durée de l'épreuve : **3 heures 30**

L'usage du dictionnaire unilingue non encyclopédique est autorisé.

La calculatrice n'est pas autorisée.

Dès que ce sujet vous est remis, assurez-vous qu'il est complet.

Ce sujet comporte 10 pages numérotées de 1/10 à 10/10.

**Le candidat traite au choix le sujet 1 ou le sujet 2.
Il précisera sur la copie le numéro du sujet choisi.**

Répartition des points

Synthèse	16 points
Traduction ou transposition	4 points

Thématique : « Débats, conflits et défis »

1re partie : synthèse en langue catalane (16 points)

Vous élaborerez, en catalan, une synthèse du dossier documentaire ci-après, en 500 mots environ.

Vous pouvez organiser votre propos comme vous le souhaitez ou vous appuyer sur les trois temps suggérés ci-dessous.

En quina mesura aquest dossier il·lustra la varietat i l'evolució dels models comercials?

Fent referència al corpus de documents, mostreu com cada model comercial té repercussions tant sobre els professionals com sobre els consumidors.

Expliqueu quins efectes té el gran comerç sobre la imatge dels diferents territoris catalans.

2e partie : traduction en français (4 points)

Treballava tot el dia a la botiga de queviures i anava a vendre pa per les cases, carregada amb el paner al braç. De vegades també havia de baixar a la fleca, que era en un soterrani i que sempre feia una olor de farina i de pa acabat de coure. Aquella olor de pa calent m'agradava, però només al començament, perquè al cap d'una estona em feia venir mal de cap. A la fleca, els forners sempre estaven coberts de farina de cap a peus, amb les mans plenes de massa enganxada.

DOCUMENT 1

Una fleca de Barcelona als anys 1940

Treballava tot el dia a la botiga de queviures i anava a vendre pa per les cases, carregada amb el paner al braç. De vegades també havia de baixar a la fleca, que era en un soterrani i que sempre feia una olor de farina i de pa acabat de coure. Aquella olor de pa calent m'agradava, però només al començament, perquè al cap d'una estona em feia venir mal de cap. A la fleca, els forners sempre estaven coberts de farina de cap a peus, amb les mans plenes de massa enganxada. Quan sortien al carrer semblava que portaven una màscara de pols blanca. Feia calor, molta calor, i jo pensava en com es devien sentir treballant amb aquella calor tot el dia.

Els dies de festa, la senyora Enriqueta em feia portar les ensaïmades grosses a les cases dels clients, que vivien a la part alta de la ciutat. Aquelles ensaïmades eren tan grosses que gairebé no cabien a la panera, i jo havia de caminar a poc a poc perquè no es trenquessin. La gent em mirava passar, jo amb la panera carregada al braç, i em preguntava com seria viure sense aquesta càrrega.

Mercè Rodoreda, *La Plaça del Diamant*, Barcelona, 1962

DOCUMENT 2

Els nous supermercats de la Seu¹ amenacen els comerços d'Andorra

Inquietud entre els comerciants des de l'obertura dels nous supermercats *Aldi* i *Bonpreu* a la Seu d'Urgell. Ho perceben com una possible amenaça per a les empreses d'alimentació d'Andorra.

La inauguració de les dues grans superfícies comercials a la Seu d'Urgell ha creat molta expectació a Andorra. Molts hi van per veure quins productes ofereixen els supermercats de més enllà de la frontera.

Alguns hi van atrets per les «grans promocions», mentre que altres hi van un cop al mes a omplir la cistella perquè «a Andorra els preus són molt alts, ja no és com abans». Hi ha consumidors que reconeixen que, a Andorra, «només comprem el producte fresc, la resta aquí (a la Seu d'Urgell)».

Tot i que valorar els possibles efectes sobre el comerç a Andorra encara és molt prematur, el que és clar és que aquesta situació suposa un repte per als comerciants nacionals.

«Sempre que s'obre un gran competidor com aquestes grans multinacionals, l'afectació és important, perquè la quota de mercat al territori és la que és, i com més varietat hi hagi per la gent per comprar, més perjudicial serà pel comerç d'Andorra», declara Octavi Bardera, director d'operacions del *Grup Pyrénées*².

«El més important és saber per què la gent del país té aquesta necessitat de baixar a la Seu, si és un tema de sortir, o de preu. Hem de treballar per això, per donar una oferta i preus adequats a Andorra, perquè la gent no tingui aquesta necessitat», afirma Carlos Camaño, director d'operacions d'*Hiper Andorra*³.

L'augment de la competència preocupa el sector, que veu la implantació d'aquests comerços com una amenaça a les empreses d'alimentació d'Andorra, i també i sobretot per als comerciants de la localitat catalana: «la proliferació d'aquestes grans superfícies a la Seu d'Urgell canibalitza molt més el seu propi comerç».

Andorra juga amb avantatge en el camp dels productes frescos i dels productes d'origen francès, però, tot i això els comerciants es veuen forçats a ser encara més competitius i ajustar els preus al màxim per preservar la fidelitat dels clients. Aquests comerciants també fan notar que «aquí el sòl i els lloguers són molt més alts que a la Seu».

Els comerciants tenen clar que algun operador haurà de tancar: «No hi ha mercat per a tots, la població és la que és, els turistes són els que són. I si algú no fa bé la feina, haurà de baixar les persianes».

Bruna Luque, *Andorra difusió* (web de Ràdio i Televisió públiques d'Andorra), 2024

¹ La Seu d'Urgell: ciutat sud-catalana fronterera amb Andorra.

² Cadena de grans superfícies comercials a Andorra.

³ Cadena de grans superfícies comercials a Andorra.

Propaganda comercial d'una agència de viatges de Marsella que proposa ofertes barates de sortides de compres d'un dia als grans centres comercials de la Jonquera (Alt Empordà) i del Pertús (Rosselló), a la frontera francoespanyola.

Thématique : « Imaginaires »

1re partie : synthèse en langue catalane (16 points)

Vous élaborerez, en catalan, une synthèse du dossier documentaire ci-après, en 500 mots environ.

Vous pouvez organiser votre propos comme vous le souhaitez ou vous appuyer sur les trois temps suggérés ci-dessous.

En quina mesura aquest dossier il·lustra, al llarg dels segles, el caràcter innovador de l'art als territoris catalans?

Fent referència al corpus de documents, mostreu com la innovació artística als territoris catalans s'inspira de diferents fonts en el temps i en l'espai.

A partir d'aquests documents expliqueu com la cultura catalana contribueix a la cultura universal.

2e partie : traduction en français (4 points)

Ningú no sap com és que a TV3 se'ls va acudir d'arriscar-se a emetre, al començament de 1990, una sèrie destinada en teoria al públic infantil, però que aviat va provocar enceses discussions sobre la seva aparent innocència. *Bola de drac*, la sèrie estrella d'Akira Toriyama, va ser un fenomen de masses que, a mesura que s'emetia per televisió, es convertia en una bola de neu impossible d'aturar. Arran de l'èxit, una editorial va decidir treure la sèrie original en català. I mai no s'hauria arriscat si no hagués previst una resposta massiva.

DOCUMENT 1

Maillol¹ vist per l'artista Manolo

Em diràs: i Aristides Maillol?

No hi ha dubte que el mestre de Banyuls inicià la bona direcció de l'escultura abans que ningú. I el que és literalment cert és que partírem del mateix estat d'esperit. Tant Maillol com jo, arribàrem a sentir l'enorme fatiga que produïa, en aquella època, la vida intel·lectual de París. Ens fatigàrem de l'exasperació d'*avant-guerre*, i no perquè hi hagués alguna cosa en l'aire que ens fos impossible de comprendre, sinó perquè ens adonàrem que aquell frenesí no portava enlloc, era una exasperació en el buit. Consideràrem que després de tants anys d'experimentació inconcloent, de rebusca estèril, de polèmica i de verbalisme, havia arribat el moment d'intentar una síntesi. El nostre cervell no en podia més, els nostres sentits s'encartronaven, s'estupiditzaven. La cruïlla era clara: o tornar a les simples formes eternes o entrar francament en la farsa i la comèdia. La privilegiada posició de Maillol li havia permès no perdre mai el contacte amb la seva terra², naturalment unida al sentit profund de tota obra d'art.

Josep Pla, *Vida de Manolo*³ contada per ell mateix, Barcelona, 1927

¹ Aristides Maillol (Banyuls de la Marenda 1861-1944), escultor de fama internacional arrelat als paisatges i a la cultura de la seua terra natal i inspirat pel llegat de l'antiguitat. Renovà la representació de la figura femenina, constant en la seva obra. Moltes estàtues de Maillol ornen places i passejades de les terres nord-catalanes (Pirineus Orientals). Un museu prestigiós li és dedicat a París, un altre a Banyuls.

² La terra: el paisatge i la gent del territori propi de l'artista.

³ Manuel Martínez Hugué (Barcelona, 1872 - Caldes de Montbui, 1945), conegut com a Manolo Hugué, o simplement Manolo, fou un artista noucentista (classicista) polifacètic que rebé influències avantguardistes. Destacà com a escultor, pintor i dissenyador de joies.

DOCUMENT 2

El Mestre de Cabestany, pioner de l'escultura romànica catalana

Escultor, erudit i viatger, el Mestre de Cabestany¹ va ser en alguns aspectes pioner de l'escultura del segle XII a Catalunya.

Tot va començar quan l'any 1941 Josep Gudiol i Ricart² va veure un timpà³ i una llinda procedents de Santa Maria de Errondo (Navarra⁴) en un antiquari de Nova York. De

seguida, va associar certes característiques del timpà navarrès amb les del timpà de Santa

Maria de Cabestany, esculpit amb la Resurrecció

i Assumpció de Maria. Aquestes dues

temàtiques no compten amb massa precedents

a l'escultura monumental del segle XII. Aquesta

és precisament una de les principals virtuts del

Mestre de Cabestany: la seva audàcia en la

creació intel·lectual i material d'una escultura

historiada amb temàtiques molt específiques.

Amb els anys, aquest corpus s'ha anat revisant i

eixamplant, al mateix temps que l'àrea d'actuació

del Mestre de Cabestany s'ha expandit fins a la

regió italiana de la Toscana, i fins a la regió de

Bordeus a França. Així, també s'ha anat

descobrint la veritable essència itinerant

d'aquest taller d'escultura.

Una bona part de les obres del Mestre de

Cabestany estan esculpides en marbre i la seva

tècnica denota l'excel·lència pròpia dels

escultors que formaven part del seu taller. De fet,

aquestes escultures reflecteixen una admiració

molt concreta per l'art dels romans dels segles III

i IV, i especialment per l'escultura funerària.

Un pioner és qui obre camí en les exploracions de noves terres, en els avenços científics,

en el progrés. A la seva manera, el Mestre de Cabestany va demostrar ser-ho, especialment

pel seu caràcter itinerant, per la seva especialització en la creació d'una escultura

innovadora que conta una història, i per la seva capacitat estilística i tècnica. És fàcil

reconèixer una escultura del Mestre de Cabestany, perquè la seva "marca" resulta

inconfundible. I això no és tan freqüent en l'escultura d'aquesta època a casa nostra. Fins i

tot Gudiol el qualifica com un escultor revolucionari.

Relleu de la portalada de Sant Pere de Rodes (Alt Empordà). Conservat al museu F.Marès de Barcelona.

Laura Bartolomé Roviras, *El Temps de les arts*, València, 2019 (text adaptat)

¹ Cabestany: vilatge del comtat de Rosselló que, al segle XII, esdevé possessió del comte de Barcelona i rei d'Aragó.

² Josep Gudiol i Ricart (1904-1985): historiador de l'art i arquitecte.

³ Timpà, llinda: parts superiors en pedra de la portalada d'una església que poden ser esculpides.

⁴ Navarra: a l'edat mitjana, regne al nord de la península ibèrica.

DOCUMENT 3

Manga: del Japó a Catalunya i en català

Potser ningú no se'n recorda, però va ser precisament la revista infantil catalana *Cavall Fort* la que l'any 1969, dins la seva secció dedicada al còmic mundial, publicava per primer cop a l'Estat espanyol una pàgina de còmic japonès de la sèrie Tonda Haneko, creada els anys 1920 per Rakuten Kitazawa. Hagueren de passar més de tretze anys perquè al tercer Saló del Còmic de Barcelona aparegués un petit estand de l'editorial Kodansha que intentava donar a conèixer els seus productes.

Enmig d'aquesta escassetat, ningú no sap com és que a TV3¹ se'ls va acudir d'arriscar-se a emetre, al començament de 1990, una sèrie destinada en teoria al públic infantil, però que aviat va provocar enceses discussions sobre la seva aparent innocència. *Bola de drac*, la sèrie estrella d'Akira Toriyama, va ser un fenomen de masses que, a mesura que s'emetia per televisió, es convertia en una bola de neu impossible d'aturar. Arran de l'èxit, una editorial va decidir treure la sèrie original en català. I mai no s'hauria arriscat si no hagués previst una resposta massiva.

Això va ser tan sols la punta de l'iceberg, el tret de sortida perquè molt poc temps després comencessin a sorgir còmics japonesos de tota mena. Fins arribar al punt àlgid que significà la celebració del primer Saló del Manga, l'Anime i el Videojoc a Barcelona.

Revista *El Temps*, València, 1997

¹ TV3: televisió pública catalana creada a Barcelona el 1983.

DOCUMENT 4

Cartell de l'autor japonès Naoki Urasawa per la trentena edició del Saló del Manga de Barcelona (*El Punt Avui*, 18 de setembre del 2024)